

Затверджено
Директор _____ Роман РОМАНИШИН

Наказ по ліцеї № 59-о від 31.08.2023р.

*Схвалено
на засіданні педагогічної ради
ліцею 30.08.2023р., прот. №1*

**Освітня програма
Надвірнянського ліцею №4
на 2023/2024 н.р.**

I. ПРИЗНАЧЕННЯ ЛІЦЕЮ ТА ЗАСІБ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

Метою діяльності Надвірнянського ліцею №4 є забезпечення реалізації права громадян України на здобуття повної загальної середньої освіти, всебічний розвиток, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Згідно рішення педагогічної ради ліцею від 30 серпня 2023 року, протокол №1, ліцей організовує здобуття освіти в 2023/2024 н.р. за такими формами:

- інституційна(очна денна, дистанційна(на період тимчасового призупинення навчання за очною формою, під час карантину та воєнного стану);
- індивідуальна(екстернатна, сімейна та педагогічний патронаж).

Ліцей забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти на таких рівнях:

початкова освіта - перший рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом початкової освіти(здобувається протягом чотирьох років);

базова середня освіта - другий рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти(здобувається протягом п'яти років);

профільна середня освіта - третій рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом профільної середньої освіти(на перехідному етапі здобувається протягом двох років).

Тривалість здобуття повної загальної середньої освіти на кожному її рівні може бути змінена (подовжена або скорочена) залежно від форм здобуття освіти, результатів навчання та/або індивідуальної освітньої траєкторії учня.

Освітній процес на першому рівні повної загальної середньої освіти організовується за такими циклами:

- перший цикл початкової освіти – адаптаційно-ігровий (1-2 класи);
- другий цикл початкової освіти – основний (3-4 класи).

Освітній процес на другому рівні повної загальної середньої освіти організовується за такими циклами:

адаптаційний цикл базової середньої освіти – 5-6 класи;

основний цикл базової середньої освіти – 7-9 класи.

Досягнення мети, тим самим призначення ліцею, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України “Про освіту”:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов’язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово; критичне та системне мислення;

здатність логічно обґрунтовувати позицію;

творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв’язувати проблеми;

здатність співпрацювати з іншими людьми.

Дана Освітня програма створена відповідно до статті 33 Закону України “Про освіту”, прийнятого 05.09.2017; Закону України “Про повну загальну середню освіту”, прийнятого 16.01.2020; Постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 “Про затвердження Державного стандарту початкової освіти”(зі змінами, внесеними Постановою КМУ від 24.07.2019 №688) (1-4 класи), Постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 “Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти”(5-6 класи); Постанови КМУ від 23.11.2011 № 1392 “Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти”(зі змінами і доповненнями, внесеними Постановами КМУ від 07.08.2013. №538, від 26.02.2020 № 143, 7-11 класи); Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., 1-2 класи, Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., 3-4 класи, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022; наказів Міністерства освіти і науки України № 235 від 19.02.2021 “Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти”(НУШ, 5-6 класи); № 405 від 20.04.2018 “Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня”(7-9 класи); № 408 від 20.04.2018 “Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня”, № 955 від 10.07.2019 “Про внесення змін до наказу Міністерства

освіти і науки України від 12 січня 2016 року №8”; рекомендацій листа Міністерства освіти і науки України № 1/9-525 від 20.08.2019 “Щодо організації форм здобуття загальної середньої освіти”.

Навчальні плани складені на основі навчальних планів, які подані у таких документах:

- для учнів 1-2-х класів - відповідно до Типового навчального плану для 1-2 класів початкової школи з українською мовою навчання Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., 1-2 класи, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022;
- для учнів 3-4 класів - відповідно до Типового навчального плану для 3-4 класів початкової школи з українською мовою навчання Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., 3-4 класи, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022;
- для учнів 5-6-х класів - відповідно до додатку 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021 № 235;
- для учнів 7-9-х класів - відповідно до таблиці №1 до Типової освітньої програми, закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом № 405 від 20.04.2018;
- для учнів 10-11-х класів - відповідно до таблиці №2 до Типової освітньої програми, закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом № 408 від 20.04.2018.

Варіативна складова визначається ліцеєм самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення ліцею.

Освітня програма складена на 2023/2024 навчальний рік і затверджена рішенням педагогічної ради ліцею від 30.08.2023 (протокол №1).

Освітня програма визначає:

- 1) загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натеper подані в рамках навчальних планів для кожної ступені окремо;
- 2) очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатках;
- 3) пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф “Затверджено Міністерством освіти і науки України”;
- 4) рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- 5) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

I ступінь(початкова освіта)

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Програму побудовано **із врахуванням таких принципів:**

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів освіти ключових компетентностей.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми рекомендується використовувати внутрішньо-предметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у школі I ступеня, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довірливості поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного та різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до

держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Перелік освітніх галузей для 1-2-х класів, які працюватимуть за НУШ-2:

- мовно-літературна, у тому числі рідномовна освіта (українська мова та література) реалізується через навчальний предмет “Українська мова”;
- іншомовна освіта реалізується через навчальний предмет “Англійська мова”;
- математична реалізується через навчальний предмет “Математика”;
- природнича, технологічна, інформативна, технологічна, соціальна і здоров'язбережна, громадянська та історична реалізуються через інтегрований навчальний предмет “Я досліджую світ”;
- мистецька реалізується окремими предметами “Образотворче мистецтво” і “Музичне мистецтво”;
- фізкультурна реалізується предметом “Фізична культура”.

Перелік освітніх галузей для 3-4-х класів, які працюватимуть за НУШ-2:

- мовно-літературна освітня галузь, рідномовна освіта (предмет Українська мова і література) реалізується за такими змістовими лініями: “Взаємодіємо усно”, “Читаємо”, “Взаємодіємо письмово”, “Досліджуємо медіа”, “Досліджуємо мовлення”, “Театралізуємо”;
- мовно-літературна освітня галузь, іншомовна освіта (Англійська мова) реалізується за такими змістовими лініями: “Сприймання на слух”, “Зорове сприймання”, “Усна взаємодія”, “Усне висловлювання”, “Писемна взаємодія”, “Писемне висловлювання”, “Онлайн-взаємодія”;
- математична освітня галузь(Математика) реалізується за такими змістовими лініями: “Лічба”, “Числа. Дії з числами”, “Вимірювання величин”, “Просторові відношення. Геометричні фігури”, “Робота з даними”;
- природнича освітня галузь(Я досліджую світ) реалізується за такими змістовими лініями: “Я пізнаю природу”, “Я у природі”, “Я у рукотворному світі”;
- технологічна освітня галузь(Я досліджую світ) здійснюється за змістовими лініями: “Технічна творчість і техніка”, “Світ технологій”, “Світ ремесел”, “Побут”;
- інформатична освітня галузь(Інформатика) здійснюється за змістовими лініями: “Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)”, “Моя цифрова творчість”, “Комунікація та співпраця”, “Я і цифрові пристрої”, “Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві”;
- соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь(Я досліджую світ) реалізується за такими змістовими лініями: “Безпека”, “Здоров'я”, “Добробут”;
- громадянська та історична освітня галузь(Я досліджую світ) реалізується за такими змістовими лініями: “Я - Людина”, “Я серед людей”, “Моя культурна спадщина”, “Моя шкільна і місцева громади”, “Ми - громадяни України. Ми - європейці”;

- мистецька освітня галузь(Образотворче мистецтво. Музичне мистецтво) реалізується за такими змістовими лініями: “Художньо-практична діяльність”, “Сприймання та інтерпретація мистецтва”, “Комунікація через мистецтво”;
- фізкультурна освітня галузь(Фізична культура) реалізується за такими змістовими лініями: “Базова рухова активність”, “Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)”, “Турбота про стан здоров’я та безпеку”.

Навчальні плани дають цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлюють погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначають гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Вони охоплюють інваріантну та варіативну складові. Інваріантна складова сформована на державному рівні.

Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять Варіативна складова використовуються в такому порядку:

- з метою формування в учнів християнських моральних чеснот, ознайомлення їх з загальнолюдськими цінностями, створення незалежних морально-етичних умов для самопізнання і самореалізації учнів в 2-4 класах запроваджено курс за вибором “Основи християнської етики”, на вивчення якого виділено по 0,5 год. годині в кожному класі;

- для проведення індивідуальних консультацій та групових занять виділено 1 год. в 1 класі та по 0,5 год. в 2-4 класах

Тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, 2-4-х – 40 хвилин.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено за допомогою індексів² з обов’язковими результатами навчання першого циклу, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах I циклу реалізуються паралельно та розкриваються через “Пропонований зміст”, який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов’язкові результати навчання. Оскільки Типова освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми/тези рубрики “Пропонований зміст” не передбачають запам’ятовування учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності.

Вимірювання результатів навчання здобувачів освіти відбувається шляхом: *формульованого* оцінювання, яке допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хід опанування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію особистості; *підсумкового* (тематичного та завершального) оцінювання, під час якого навчальні досягнення здобувачів освіти співвідносяться з очікуваними результатами навчання, визначеними цією Типовою освітньою програмою.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб’єкт-суб’єктних засадах, що передбачає систематичне

відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формульовального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністрації ліцею.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів:

у 1-2 класах підлягають вербальному, формульовальному оцінюванню;
у 3-4 – формульовальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню. Результати формульовального оцінювання виражаються рівневою оцінкою: початковий “П”, середній “С”, достатній “Д”, високий “В”.

Формульовальне оцінювання має на меті:

- відстежувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту початкової освіти, ухвалювати рішення щодо корегування навчальної програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- запобігати побоюванням дитини помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формульовального і підсумкового) є окреслені в цьому документі очікувані результати навчання, об’єднані за галузями та проіндексовані відповідно до обов’язкових результатів навчання Державного стандарту початкової освіти.

Очікувані результати навчання слід використовувати для:

- встановлення цілей уроку, окремих видів діяльності учнів, вправ тощо;
- постійного спостереження за навчальним поступом учня/учениці з боку вчителів, батьків і самих учнів;
- поточного, зокрема й формульовального, оцінювання; підсумкового оцінювання (для другого циклу навчання).

На основі поданих нижче очікуваних результатів навчання учитель/вчителька може формулювати індивідуальні результати навчання учня/учениці відповідно до опанування ним/нею конкретного вміння (напр., *намагається визначати* ключові слова, *визначає* ключові слова, *впевнено визначає* ключові слова тощо), таким чином відстежуючи поступ учня за конкретний проміжок часу (напр., за два місяці).

Спостереження за навчальним поступом учнів та оцінювання цього поступу розпочинається з перших днів навчання дитини у ліцеї та триває постійно. Невід’ємною частиною цього процесу є формування здатності учнів самостійно оцінювати свій поступ.

Форми організації освітнього процесу

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

I ступінь(початкова освіта), інклюзивне навчання

Актуальним питанням сьогодення є розроблення інноваційних стратегій навчання школярів з інтелектуальними порушеннями, підготовка їх до самостійної життєдіяльності та формування життєвої компетентності для успішної подальшої соціальної адаптації.

В умовах запровадження концепції Нової української школи виникає потреба в зміні освітніх пріоритетів щодо корекційного навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Важливе місце в навчальному процесі займає корекційно-розвиткова модель навчання, яка забезпечує школярів необхідними комплексними знаннями, вміннями та навичками.

Метою початкової освіти дітей з особливими освітніми потребами є особистісне становлення до учня, розвиток його пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній ланці ліцею.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитино центрованості і природо відповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у школярів з особливими освітніми потребами таких ключових компетентностей:

- володіння державною мовою;

- можливість спілкуватись рідною мовою;
- математична;
- компетентності у галузі природничих наук;
- соціально-трудова;
- екологічна;
- інформаційно-комунікаційна;
- навчання впродовж життя;
- громадянська та соціальна;
- культурна;
- основи фінансової грамотності.

Вимоги до дітей з особливими освітніми потребами, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Предметні компетентності для дітей з різним рівнем підтримки мають диференційований характер. Зміст навчання добирається індивідуально, у відповідності до пізнавальних можливостей.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи пізнавальні здібності та можливості учнів з особливими освітніми потребами, конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення корекційно-розвивальних завдань та орієнтованих очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами такі ж, як у школі I ступеня.

Перелік освітніх галузей, очікувані результати навчання здобувачів освіти, форми організації освітнього процесу, опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти аналогічні для 1-4-х класів школи I ступеня.

II ступінь(базова середня освіта)

Базова середня освіта – це другий рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації ліцеєм єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової.

Вона визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які подані в рамках навчальних планів;
- очікувані результати навчання учнів, подані в рамках навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до ліцею досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом директора ліцею створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.02.2016 за № 184/28314.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7-9 класів сформовано для закладів з навчанням українською мовою.

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання.

Програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна(5-6 класи), мови і літератури(7-9 класи), які реалізується через навчальні предмети:
“Українська мова”, “Українська література”, “Англійська мова”, “Зарубіжна література”(5-9 класи);

- громадянська та історична(5-6 класи), суспільствознавство(7-9 класи), яка реалізується через навчальні предмети: “Історія України(Вступ до історії України та громадянської освіти)”(5 клас), інтегрований курс “Всесвітня історія. Історія України”(6 класи), “Історія України”(7-9 класи), “Всесвітня історія”(7-9 класи), “Основи правознавства”(9 клас);
- мистецька(5-6 класи), мистецтво(7-9 класи), які реалізується через навчальні предмети: “Музичне мистецтво”(5-7 класи), “Образотворче мистецтво”(5-7 класи), “Мистецтво”(8-9 класи);
- математична(5-6 класи), математика(7-9 класи), які реалізується через навчальні предмети: “Математика”(5-6 класи), “Алгебра”(7-9 класи), “Геометрія”(7-9 класи);
- природнича(5-6 класи), природознавство(7-9 класи), які реалізується через навчальні предмети: інтегрований курс “Пізнаємо природу”(5-6 класи), “Біологія”(7-9 класи), “Географія”(6-9 класи), “Фізика”(7-9 класи), “Хімія”(7-9 класи);
- технологічна(5-6 класи), технології(7-9 класи), які реалізується через навчальні предмети: “Технології”(5-6 класи), “Трудове навчання”(7-9 класи);
- інформатична(5-6 класи), яка реалізується через навчальний предмет “Інформатика”(5-6 класи);
- соціальна і здоров’язбережувальна(5-6 класи), фізична культура(5-6 класи), здоров’я і фізична культура(7-9 класи), які реалізується через навчальні предмети: інтегрований курс “Здоров’я, безпека та добробут”(5-6 класи), “Основи здоров’я”(7-9 класи) та “Фізична культура”(5-9 класи).

Навчальні плани дають цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлюють погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначають гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Вони охоплюють інваріантну та варіативну складові. Інваріантна складова сформована на державному рівні.

Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять використовується в такому порядку: з метою формування в учнів християнських моральних чеснот, ознайомлення їх з загальнолюдськими цінностями, створення незалежних морально-етичних умов для самопізнання і самореалізації учнів в 5-9 класах запроваджено курс за вибором “Основи християнської етики”, на вивчення якого виділено по 1 годині в кожному класі.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов’язковому порядку фінансуються з бюджету.

Збереження здоров’я дітей належить до головних завдань ліцею. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів “Здоров’я, безпека та добробут”, “Фізична культура” та “Основи здоров’я”, а й інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчального плану.

Змістове наповнення предмета “Фізична культура” ліцей формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей

учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення, регіональних традицій.

Для недопущення перевантаження учнів можна враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). За рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України “Про повну загальну середню освіту”.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до “Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517 (зі змінами).

Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Модельні навчальні програми розробляються для 5-6 класів.

Навчальні програми предметів мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою ліцею.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою ліцею. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

За потреби ліцей може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у ліцеї. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою ліцею, затверджується директором та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в ліцеї формуються інклюзивні класи.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні

виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Внутрішня система забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища школи;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада ліцею може прийняти рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Організація оцінювання учнів:

5-х класів:

- у I семестрі - підсумкове оцінювання результатів навчання учнів за рівневою шкалою. Результати оцінювання позначаються словами або відповідними літерами: “початковий” – “П”; “середній” – “С”; “достатній” – “Д”; “високий” – “В”, та супроводжуються вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня, а не на помилки або невдачі;
- у II семестрі - за бальною шкалою(1-12 балів);
- річне оцінювання – за бальною шкалою(1-12 балів), при виставленні річної оцінки орієнтуватися на оцінку за II семестр;

6-х класів:

семестрове та річне оцінювання учнів 6-х класів проводиться за бальною шкалою(1-12 балів).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 5-6-х класів є: формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. За рішенням педагогічної ради ліцей може визначити адаптаційний період впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 7-9-х класів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень(5-6 класи), таблиці успішності(7-9 класи), що видається учневі щороку.

Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5-6 класу з переліку предметів та інтегрованих курсів.

Табель успішності відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 7-9 класу з переліку предметів.

У рамках академічної свободи педагогічні працівники ліцею здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

II ступінь, інклюзивне навчання

Основне завдання ліцею - створення сприятливих умов для інтелектуального, духовного, естетичного та фізичного розвитку учня, що навчається в інклюзивному класі.

Важливе місце в навчальному процесі займає корекційно-розвиткова модель навчання, яка б забезпечила учня необхідними комплексними знаннями, вміннями та навичками.

Пріоритетом є особистісне становлення до учня, розвиток його пізнавальних здібностей, компетентностей та умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують його готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи пізнавальні здібності та можливості учня з порушеннями інтелектуального розвитку, конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення корекційно-розвивальних завдань та орієнтованих очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учня такі ж, як у школі II ступеня.

Перелік освітніх галузей, очікувані результати навчання здобувачів освіти, форми організації освітнього процесу, опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти аналогічні для школи II ступеня.

III ступінь(профільна загальна середня освіта)

Профільна середня освіта – це третій рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає третьому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації школою єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Вона визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натеper подані в рамках навчальних планів;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Профільність є ефективним засобом диференціації навчання у старшій школі, вона має на меті забезпечити більш глибоку підготовку старшокласників у тій галузі знань і діяльності, до яких у них сформувались стійкі інтереси і здібності.

На III рівні повної загальної середньої освіти в ліцеї впроваджено профіль української філології(філологічний напрям).

Навчальний план для 10-11 класів ліцею розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

До профільних предметів належать: “Українська мова”, “Українська література”.

До базових предметів належать: “Зарубіжна література”, “Англійська мова”, “Історія України”, “Всесвітня історія”, “Громадянська освіта”, “Математика”, “Фізика”, “Астрономія”(11 клас), “Біологія і екологія”, “Хімія”, “Географія”, “Фізична культура”, “Захист України”.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, забезпечується вибірково-обов'язковими предметами “Інформатика” та “Технології”, що вивчаються на рівні стандарту одночасно в 10 і 11 класах.

Варіативна складова навчального плану використовується так:

- чотири навчальні години призначено для забезпечення профільного спрямування навчання предметів “Українська мова” та “Українська література”;
- по 1 годині призначено для збільшення кількості годин на вивчення базового предмету “Англійська мова” в 10-11 класах;
- по 1 годині призначено для збільшення кількості годин на вивчення базового предмету “Математика(геометрія)” - в 10-11 класах;
- 1 годину призначено для збільшення кількості годин на вивчення базового предмету “Математика(алгебра)” - в 11 класі;

Для недопущення перевантаження учнів можна враховувати їхнє навчання в закладах освіти іншого типу (спортивних, музичних, художніх школах). За заявою батьків та рішенням педагогічної ради ліцею при оцінюванні учнів з фізичної культури, музичного мистецтва, образотворчого мистецтва дозволяється враховувати результати їхнього навчання у відповідних закладах.

Форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які здобувають профільну середню освіту

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію розпочинають здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями,

які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішньої системи забезпечення якості освіти

З урахуванням частини третьої статті 41 Закону України “Про освіту” внутрішня система забезпечення якості освіти містить такі компоненти:

- стратегія (політика) та процедури забезпечення якості освіти;
- система та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання учнів;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи учнів;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в ліцеї інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- самооцінювання.

Зазначені компоненти згруповані за чотирма напрямками освітньої діяльності ліцею:

- освітнє середовище;
- система оцінювання здобувачів освіти;
- педагогічна діяльність педагогічних працівників;
- управлінські процеси ліцею.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

II. ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЛІЦЕЮ

Загальні очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p>

		<p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмій; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати</p>

		<p>аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- екологічна безпека й сталий розвиток;
- громадянська відповідальність;
- здоров'я і безпека;
- підприємливість і фінансова грамотність.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем

враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;

- роботу в проектах;

- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, робота в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

III. МОДЕЛЬ ВИПУСКНИКА

Випускник Надвірнянського ліцею №4 – це:

- цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;
- інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Освічені українці, усебічно розвинені, відповідальні громадяни і патріоти, здатні до інновацій – ось загальна формула, до якої прагне школа і наша є не винятком. Стоячи на порозі великим змін, ми приймаємо їх і будуємо формулу «випускника» по максимуму, тому що віримо: ось хто поведе Україну в XXI століття.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці.

Ключові компетентності – це ті якості, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити життєвий успіх молоді у суспільстві знань.

До ключових компетентностей, визначених Новою школою і педагогічною радою ліцею належать:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей у навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, ліцей, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- 10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- 11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набуватимуть послідовно, поступово під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- уміння читати і розуміти прочитане;
- уміння висловлювати думку усно і письмово;
- критичне мислення;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- ініціативність;
- творчість;
- уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
- уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект; • здатність до співпраці в команді.

Основою такої моделі є Концепція Нової української школи.

IV. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЙОГО ОБҐРУНТУВАННЯ

У Надвірнянському ліцеї №4 Надвірнянської міської ради Івано-Франківської області в 2023/2024 навчальному році станом на 01 вересня 2023 року в 12 класах навчається 232 учні. У школі I ступеня 4 класи(1,2,3,4), в яких навчаються 70 учнів, зокрема: 1-18, 2-15, 3-15, 4-22. У школі II ступеня 6 класів (5,6а,6б,7,8,9а,9б), в яких навчається 141 учень, зокрема: 5-26, 6а-17, 6б-18, 7-28, 8-29, 9-23. У школі III ступеня 2 класи(10,11), в яких навчається 21 учень, зокрема: 10-9,11-12.

Навчання проводиться в п'ять днів, однозмінне.

Працює 1 група продовженого дня.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів, передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Навчальний план для здобувачів загальної середньої освіти школи I ступеня розроблений:

- для учнів 1-2-х класів відповідно до Типового навчального плану для 1-2 класів початкової школи з українською мовою навчання Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., 1-2 класи, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022 року;
- для учнів 3-4 класів відповідно до Типового навчального плану для 3-4 класів початкової школи з українською мовою навчання Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., 3-4 класи, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022 року.

Загальний обсяг навчального навантаження складає:

для 1-го класу – 805 годин/навчальний рік,

для 2-го класу – 875 годин/навчальний рік,

для 3-го класу – 910 годин/навчальний рік,

для 4-го класу – 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для: 1-2 класів - в додатку №1, 3-4 класів - в додатку №2.

Навчальний план для здобувачів загальної середньої освіти школи II ступеня (5-9 класи) розроблений:

- для учнів 5-6 класів відповідно до додатку 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021р. № 235;

- для учнів 7-9-х класів відповідно таблиці №1 до Типової освітньої програми, закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом № 405 від 20.04.2018р.;

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів складає 5652,5 годин/навчальний рік:

для 5-го класу – 1050 годин/навчальний рік,

для 6-го класу – 1155 годин/навчальний рік,

для 7-го класу – 1120 годин/навчальний рік,

для 8-го класу – 1137,5 годин/навчальний рік,

для 9-го класу – 1190 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у

навчальних планах:

- для 5-6 класів - додаток №3;
- для 7-9 класів - додаток №4

Навчальний план здобувачів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта, 10-11 класи) розроблений для учнів 10-11-х класів відповідно таблиці №2 до Типової освітньої програми, закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом № 408 від 20.04.2018.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти складає 2520 годин/навчальний рік:

- для 10-го класу - 1260 годин/навчальний рік,
- для 11-го класу - 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для 10-11 класів - додаток №5.

Інклюзивна освіта

В ліцеї на підставі заяв батьків та висновків КУ Надвірнянської міської ради “Інклюзивно-ресурсний центр” організоване інклюзивне навчання учнів: Венгрин Маргарити, учениці 1 класу, Висновок КУ “Інклюзивно-ресурсний центр” Надвірнянської міської ради про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 26 червня 2023 року № ІРЦ-85911/2023/432124; заява мами учениці Венгрин І.В. від 26.05.2023р.

Мандзибури Володимира, учня 1 класу, Висновок КУ “Інклюзивно-ресурсний центр” Надвірнянської міської ради про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 23 серпня 2023 року (Додаток до висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 21 вересня 2020 року № ІРЦ-85911/2020/161937); заява мами учня Зінчук Н.М. від 23.08.2023р. Тороуса Матвія, учня 2 класу, висновок про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини КУ “Інклюзивно-ресурсний центр” Надвірнянської міської ради від 06 січня 2021 року № ІРЦ-85911/2021/190305 (повторна оцінка 23 серпня 2022 року); заява батька учня Тороуса С.В. від 31.08.2022 року;

Мандзибури Андрія, учня 3 класу, Висновок НРІРЦ від 24 травня 2021 року” № 25 ІРЦ-85911/2021/228771 “Про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини”, заява мами учня Зінчук Н.М. від 23.08.2021р.;

Багрійчука Павла, учня 5 класу, Висновок КУ Надвірнянської міської ради “Інклюзивно-ресурсний центр” Про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 09 червня 2023 року” (додаток до Висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 31 травня 2019 року № 09); заява мами учня Багрійчук С.Б. від 29.08.2019р..

Навчання учнів організоване відповідно до ст. 19,20 Закону України “Про освіту”, Постанов Кабінету Міністрів України від 14.02.2017р. №88 “Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами” (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 р. № 863), від 09.08.2017р. №588 “Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання в ЗНЗ”, від 15.09.2021р. № 957 “Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти” (із змінами, внесеними згідно

з Постановою КМУ від 26.04.2022 р. № 483), наказу МОН від 08.06.2018р. № 609 “Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти”; наказу МОН від 23.12.2021р. № 718 “Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання”.

Для індивідуалізації навчання учнів складені індивідуальні програми розвитку та індивідуальні навчальні плани(у відповідності до вимог листа МОН № 1/9-325 від 14.06.2017 року), які передбачають корекційно-розвиткові заняття.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у:
Навчальному плані для інклюзивного навчання учня 1 класу - додаток № 6/1;
Навчальному плані для інклюзивного навчання учня 1 класу - додаток № 6/2;
Навчальному плані для інклюзивного навчання учня 2 класу - додаток № 7;
Навчальному плані для інклюзивного навчання учня 3 класу - додаток № 8;
Навчальному плані для інклюзивного навчання учня 5 класу - додаток № 9.

V. ПОКАЗНИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Одним з сучасних викликів цієї Освітньої програми є впровадження Державного стандарту початкової освіти, Державного стандарту базової середньої освіти (5-6 класи), нових навчальних програм для 10-11 класів. Адже ці документи мають новий зміст, спрямований на формування компетентностей в учнів, дотриманням діяльнісного та компетентнісного підходів, реалізацією інтегрованого навчання та формувального оцінювання.

Потребують системного контролю календарно-тематичне планування вчителів, виконання планів та програм, а також професійно-діяльнісні якості педагогічних працівників. Особливу увагу слід приділити вчителям початкових класів та вчителям, які викладають предмети в 5-6-х класах.

Визначаємо критерії, що містять основні індивідуально-особистісні та професійно-діяльнісні якості, необхідні для успішного виконання стратегічної мети та завдань реформування освіти:

- професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню дітей молодшого шкільного віку, здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, вимог педагогічної етики та викликів початкової школи;
- соціально-громадянська компетентність – розуміння сутності громадянського суспільства, володіння знаннями про права і свободи людини, усвідомлення глобальних (у тому числі екологічних) проблем людства і можливостей власної участі у їх розв'язанні, усвідомлення громадянського обов'язку та почуття власної гідності, вміння визначати проблемні питання у соціокультурній, професійній сферах життєдіяльності людини та віднаходити шляхи їх розв'язання, навички ефективною та конструктивною участі в цивілізаційному суспільному розвитку, здатність до ефективною командної роботи, вміння попереджувати та розв'язувати конфлікти, досягаючи компромісів;
- загальнокультурна компетентність – здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва, усвідомлення власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших;
- мовно-комунікативна компетентність – володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальною діяльності, вміння вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування, здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій);
- психологічно-фасилітативна компетентність – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню молодших школярів та їхній індивідуалізації;

- підприємницька компетентність – вміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави;
- інформаційно-цифрова компетентність – здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.

VI. ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Перелік навчальних програм для учнів 1-2-х класів(оновлених) (затверджені наказом МОН від 22.08.2022р. № 743-22)

№ з/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
2.	Англійська мова Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
3.	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
4.	Я досліджую світ. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
5.	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
6.	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
7.	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи

Перелік навчальних програм для учнів 3-4-х класів (затверджені наказом МОН від 22.08.2022р. № 743-22)

№ з/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3–4 класи
2.	Англійська мова Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3–4 класи
3.	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3–4 класи
4.	Я досліджую світ. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3–4 класи
5.	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3-4 класи
6.	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3–4 класи
7.	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3–4 класи
8.	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3–4 класи

**Перелік навчальних програм
для учнів 5-6 класів**

(затверджені наказом по ліцеї № 71-о від 31 серпня 2023 року)

№ з/п	Назва навчальної програми
1.	“Українська мова. 5 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Українська мова. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.) вчителями Доценко Ж.В., Ніколаєвою Н.М.
2.	“Українська література. 5 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Українська література. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.) вчителями Доценко Ж.В., Ніколаєвою Н.М.
3.	“Зарубіжна література. 5 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Зарубіжна література. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.) вчителем Ніколаєвою Н.М.
4.	“Англійська мова. 5 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Іноземна мова. 5-9 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Трифан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В.) вчителлем Рудзей А.В.
5.	“Математика. 5 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Математика. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.) вчителями Сенеджук О.О., Сметанюк Р.С.
6.	Інтегрований курс “Пізнаємо природу. 5 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми для закладів загальної середньої освіти (автор: Коршевнік Т.В.) вчителем Гальчак А.В.
7.	“Інформатика. 5 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Інформатика. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.) вчителем Стасів С.С.
8.	Інтегрований курс “Здоров’я, безпека та добробут. 5 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Здоров’я, безпека та добробут. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Василенко С.В., Коваль Я.Ю., Колотій Л.П.) вчителем Романишин Л.В.
9.	“Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас” для закладів загальної середньої освіти (автори: Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.) вчителем Гричко О.Б.
10.	“Етика. 5 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Етика. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.) вчителем Гричко О.Б.
11.	“Образотворче мистецтво. 5 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Мистецтво. 5 клас”(інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л.М., Просіна О.В.) вчителем Свідрук О.Б.
12.	“Технології. НУШ. 5 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Технології. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Терещук Ф.І., Абрамова О.І., Гащак В.М., Павич Н.М.) вчителем Свідрук О.Б.
13.	“Музичне мистецтво. 5 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Мистецтво. 5-6 клас (інтегрований курс)” для закладів загальної

	середньої освіти(автори: Масол Л.М., Просіна О.В.) вчителем Мельник Н.Д.
14.	“Фізична культура. 5 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Фізична культура. 5-9 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Круцевич Т.Ю., Галенко Л.А., Деревянко В.В., Дятленко С.М., Ільченко А.І., Кравченко Н.С., Турчик І.Х., Чешейко С.М.) вчителем Долінським А.Я.
15.	“Українська мова. 6 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Українська мова. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О. В., Заболотний В. В.) вчителями Доценко Ж.В., Ніколаєвою Н.М.
16.	“Українська література. 6 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Українська література. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В. П., Січкач С. І., Шило С. Б.) вчителем Доценко Ж.В.
17.	“Зарубіжна література. 6 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Зарубіжна література. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.) вчителем Ніколаєвою Н.М.
18.	“Англійська мова. 6 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Іноземна мова. 5-9 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Тріфан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В.) вчителями Рудзей А.В., Підхомною І.С
19.	“Математика. 6 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Математика. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.) вчителем Сметанюк Р.С.
20.	Інтегрований курс “Пізнаємо природу. 6 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми для закладів загальної середньої освіти (автор: Коршевнік Т.В.) вчителем Гальчак А.В.
21.	“Інформатика. 6 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Інформатика. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакоцько В.В.) вчителем Стасів С.С.
22.	Інтегрований курс “Здоров’я, безпека та добробут. 6 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Здоров’я, безпека та добробут. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Василенко С.В., Коваль Я.Ю., Колотій Л.П.) вчителем Романишин Л.В.
23.	“Історія України. Всесвітня історія. 6 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Вступ до історії України та громадянської освіти. 6 клас” для закладів загальної середньої освіти (автори: Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.) вчителем Гричко О.Б.
24.	“Етика. 6 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Етика. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.) вчителем Гричко О.Б.
25.	“Образотворче мистецтво. 6 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Мистецтво. 6 клас”(інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л.М., Просіна О.В.) вчителем Свідрук О.Б.
26.	“Технології. НУШ. 6 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Технології. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Терещук Ф.І., Абрамова О.І., Гащак В.М., Павич Н.М.) вчителем Свідрук О.Б.
27.	“Музичне мистецтво. 6 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Мистецтво. 5-6 клас (інтегрований курс)” для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л.М., Просіна О.В.) вчителем музичного

	мистецтва Мельник Н.Д.
28.	“Фізична культура. 6 клас”, розроблена на основі модельної навчальної програми “Фізична культура. 5-9 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Круцевич Т.Ю., Галенко Л.А., Дервянко В.В., Дятленко С.М., Ільченко А.І., Кравченко Н.С., Турчик І.Х., Чешейко С.М.) вчителями Долінським А.Я., Дитком А.М.
29.	2.7 «Географія. 6 клас» розроблена на основі модельної навчальної програми «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.) вчителем Гальчаком А.В.
Курси за вибором, факультативи	
30.	Навчальна програма “Основи християнської етики”, для закладів загальної середньої освіти. 1-11 класи(автори: Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є., Пономарьова М.С., Кушнір І.М.)

Перелік навчальних програм

для учнів 7-9 класів

(затверджені наказами МОН від 07.06.2017р. № 804 та від 03.08.2022р. № 698
(оновлені))

№ з/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи.
2.	Українська література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи.
3.	Біологія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6-9 класи.
4.	Історія України, Всесвітня історія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6-11 класи(оновлена).
5.	Географія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6-9 класи(оновлена).
6.	Зарубіжна література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6-9 класи(оновлена).
7.	Інформатика. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи.
8.	Основи правознавства. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 9 клас(оновлена).
9.	Математика. Алгебра, геометрія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи.
10.	Мистецтво. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 8-9 класи.
11.	Образотворче мистецтво. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-7 класи.
12.	Музичне мистецтво. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-7 класи.
13.	Основи здоров'я. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6-9 класи(оновлена).
14.	Природознавство. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 клас.
15.	Трудове навчання. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи.
16.	Фізика. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7-9 класи.
17.	Фізична культура. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6-9 класи(оновлена).
18.	Хімія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7-9 класи.
19.	Англійська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи.
20.	Історія України(Вступ до історії) Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 клас.
21.	Інтегрований курс. Всесвітня історія. Історія України. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6 клас.
Курси за вибором, факультативи	
22.	Навчальна програма “Основи християнської етики”, для закладів загальної середньої освіти. 1-11 класи(автори: Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є.,Пономарьова М.С.,Кушнір І.М.)

Перелік навчальних програм для учнів 10-11 класів

(затверджені наказами МОН від 23.10.2017р. № 1407, від 24.11.2017р. № 1539 та від 03.08.2022р. № 698(оновлені))

№ з/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова Програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407	Профільний рівень
2.	Біологія і екологія. Програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407	Рівень стандарту
3.	Історія України, Всесвітня історія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6-11 класи(оновлена), затверджена наказом МОН від 03.08.2022 №698.	Рівень стандарту
4.	Географія 10-11 класи, затверджена наказом МОН від 03.08.2022 № 698.	Рівень стандарту
5.	Громадянська освіта (інтегрований курс). 10-11 клас, затверджена наказом МОН від 03.08.2022 № 698.	Рівень стандарту
6.	Зарубіжна література. 10-11 класи, затверджена наказом МОН від 03.08.2022 №698.	Рівень стандарту
7.	Захист України. 10-11 класи, затверджена наказом МОН від 03.08.2022 №698.	Рівень стандарту
8.	Астрономія Програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407	Рівень стандарту
9.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія) Програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407	Рівень стандарту
10.	Інформатика Програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407	Рівень стандарту
11.	Технології Типова освітня програма загальної середньої освіти III ст.10 кл. (МОН №408);	Рівень стандарту
12.	Українська література Програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407	Профільний рівень
13.	Фізика 10-11 (авторський колектив під керівництвом Локтева В. М.) Програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти затверджена наказом МОН від 24.11.2017 № 1539	Рівень стандарту
14.	Фізична культура 10-11 класи, затверджена наказом МОН від 03.08.2022 № 698.	Рівень стандарту
15.	Хімія. 10-11 класи. Програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407	Рівень стандарту
16.	Англійська мова Програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407	Рівень стандарту

**Перелік навчальних програм
з корекційно-розвиткової роботи
для учнів 1,2,4,5 класів з інклюзивним навчанням**

№ з/п	Назва навчальної програми
1	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лего-конструювання» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (1 клас). Автор: Лапін А.В.
2	Програма з корекційно-розвиткової роботи “Корекція розвитку” для 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з важкими порушеннями мовлення (1,3 класи). Автор Рібцун Ю.В.
3	Програми з корекційно-розвиткової роботи для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із порушеннями опорно-рухового апарату (2 клас). Автори: Чеботарьова О.В., Іоганова Н.А.
4	Програма з корекційно-розвиткової роботи “Корекція розвитку” для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей Для дітей із порушеннями опорно-рухового апарату (5 клас). Автори: Чеботарьова О.В., Іоганова Н.А., Топчій Н.Г.
5	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізкультура» для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (1,3 класи). Автор Бобренко І. В
6	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (5 клас). Автор Бобренко І. В.
7	Програма з корекційно-розвиткової роботи “Логоритміка” для 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з важкими порушеннями мовлення (3 клас). Укладач Куравська Л.С.
8	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (5 клас). Автори: Редько Л. О., Безкоровайна Л. А., Гладченко І. В.
9	«Корекція мовлення». Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з важкими порушеннями мовлення (1,3 класи). Автори: Трофименко Л. І., Ільяна В. М., Пригода З. С., Грибань Г. В., Аркадьєва О. О.
10	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних

	закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (1 клас). Автори: І.М. Омельченко, Л.О. Федорович
11	«Корекція мовлення». Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із порушеннями опорно-рухового апарату (2 клас). Автори: Ільєнко Т.А., Стах О.Г., Трофименко Л.І.

Навчальний план для 1-2 класів

(відповідно до Типового навчального плану для 1-2 класів початкової школи з українською мовою навчання Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., 1-2 класи, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022 року)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	1	2
Українська мова	5	5
Англійська мова	2	3
Математика	3	3
Я досліджую світ	7	8
Музичне мистецтво	1	1
Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	3	3
Усього	19+3	21+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1
<i>Індивідуальні консультації та групові заняття</i>	<i>1</i>	
<i>Курс за вибором "Основи християнської етики"</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25

Навчальний план для 3-4 класів

(відповідно до Типового навчального плану для 3-4 класів початкової школи з українською мовою навчання Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., 3-4 класи, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022 року)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	3	4
Українська мова	5	5
Англійська мова	3	3
Математика	4	4
Я досліджую світ	7	7
Інформатика	1	1
Музичне мистецтво	1	1
Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	3	3
Усього	22+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1
<i>Курс за вибором "Основи християнської етики"</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>
<i>Індивідуальні консультації та групові заняття</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26	26

Навчальний план для 5-6 класів

(відповідно до додатку 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021р. № 235)

Освітня галузь	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		5	6а	6б
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4
	Українська література	2	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5
	Англійська мова	3,5	3,5	3,5
Математична	Математика	5	5	5
Природнича	Інтегрований курс “Пізнаємо природу”	2	2	2
	Географія	-	2	2
Соціальна і здоров’язбережувальна	Інтегрований курс “Здоров’я, безпека та добробут”	1	1	1
	Етика	0,5	0,5	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	-	-
	Історія України. Всесвітня історія	-	2	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1,5
Технологічна	Технології	2	2	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом(без фізичної культури + фізична культура)		26+3	29+3	29+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1
Курс за вибором “Основи християнської етики”		1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	31
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		27+3	30+3	30+3

Навчальний план для 7-9 класів

(відповідно до таблиці 1 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018р. №405)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2
	Англійська мова	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	-	-
	Мистецтво	-	1	1
Математика	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природо-знавство	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	1,5
	Фізика	2	2	3
	Хімія	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3
Разом		28+3	28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1	1
Курс за вибором "Основи християнської етики"		1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		29+3	29,5+3	31+3

Навчальний план для 10-11 класів

(відповідно до таблиць 2,3 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 №408)

Предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
	10	11
Базові предмети	27	26
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Англійська мова	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	-
Математика (алгебра і початки аналізу – 2 та геометрія - 1)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика	3	3
Астрономія	-	1
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети	3	3
Інформатика	1,5	1,5
Технології	1,5	1,5
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	6	7
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Англійська мова	1	1
Математика (алгебра)	-	1
Математика (геометрія)	1	1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	36	36

**Індивідуальний навчальний план для інклюзивного навчання
учня 1 класу (Венгрин Маргарита)**

(відповідно до Типового навчального плану для 1-2 класів початкової школи з українською мовою навчання Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., 1-2 класи, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022 року та на підставі Висновку КУ “Інклюзивно-ресурсний центр” Надвірнянської міської ради про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 26 червня 2023 року № ІРЦ-85911/2023/432124

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
Українська мова	5
Англійська мова	2
Математика	3
Я досліджую світ	7
Музичне мистецтво	1
Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	3
Усього	19+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
<i>Індивідуальні консультації та групові заняття</i>	<i>1</i>
Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги	6
Заняття з практичним психологом(корекційно-розвиткові заняття з корекції розвитку)	2
Заняття з вчителем-логопедом(корекційно-розвиткові заняття з розвитку мовлення)	2
Заняття з вчителем-реабілітологом(корекційно-розвиткові заняття з ЛФК)	2
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної, варіативної складових і психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, що фінансується з бюджету	29

**Індивідуальний навчальний план для інклюзивного навчання
учня 1 класу (Мандзибури Володимира)**

(відповідно до Типового навчального плану для 1-2 класів початкової школи з українською мовою навчання Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., 1-2 класи, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022 року та Висновку КУ “Інклюзивно-ресурсний центр” Надвірнянської міської ради про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 23 серпня 2023 року (Додаток до висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 21 вересня 2020 року № ІРЦ-85911/2020/161937)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
Українська мова	5
Англійська мова	2
Математика	3
Я досліджую світ	7
Музичне мистецтво	1
Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	3
Усього	19+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
<i>Індивідуальні консультації та групові заняття</i>	<i>1</i>
Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги	6
Заняття з практичним психологом (за програмою “Корекція розвитку”)	2
Заняття з вчителем-логопедом (за програмою “Розвиток мовлення”)	2
Заняття з вчителем-реабілітологом (за програмою “Лікувальна фізкультура”)	2
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної, варіативної складових і психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, що фінансується з бюджету	29

до освітньої програми I ступеня

Навчальний план для інклюзивного навчання учня 2 класу

(відповідно до Типового навчального плану для 1-2 класів початкової школи з українською мовою навчання Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., 1-2 класи, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022 року та на підставі Висновку про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини КУ “Інклюзивно-ресурсний центр” Надвірнянської міської ради від 06 січня 2021 року № ІРЦ-85911/2021/190305 (повторна оцінка 23 серпня 2022 року)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
Українська мова	5
Англійська мова	3
Математика	3
Я досліджую світ	8
Музичне мистецтво	1
Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	3
Усього	21+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
<i>Індивідуальні консультації та групові заняття</i>	<i>1</i>
<i>Курс за вибором “Основи християнської етики”</i>	<i>1</i>
Корекційно-розвиткові заняття	8
Заняття з практичним психологом	2
Заняття з вчителем-логопедом	3
Заняття з вчителем-реабілітологом	3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових та корекційно-розвиткових занять, що фінансується з бюджету	33

**Індивідуальний навчальний план для інклюзивного навчання
учня 3 класу**

(відповідно до Типового навчального плану для 1-2 класів початкової школи з українською мовою навчання Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., 3-4 класи, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022 року та на підставі Висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини Надвірнянського районного інклюзивно-ресурсного центру від 24 травня 2021 року №25 ІРЦ-85911/2021/228771)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
Українська мова	5
Англійська мова	3
Математика	4
Я досліджую світ	7
Інформатика	1
Музичне мистецтво	1
Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	3
Усього	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
<i>Індивідуальні консультації та групові заняття</i>	<i>1</i>
<i>Курс за вибором "Основи християнської етики"</i>	<i>1</i>
Корекційно-розвиткові заняття	7
Корекційно-розвиткові заняття з логоритміки	1
Корекційно-розвиткові заняття з корекції розвитку	2
Корекційно-розвиткові заняття з розвитку мовлення	3
Корекційно-розвиткові заняття з лікувальної фізкультури	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових та корекційно-розвиткових занять, що фінансується з бюджету	33

Навчальний план для інклюзивного навчання учня 5 класу

(згідно Навчального плану для 5-го класу, відповідно до додатку 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 235 від 19.02.2021р. та на підставі Висновку КУ Надвірнянської міської ради “Інклюзивно-ресурсний центр” Про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 09 червня 2023 року” (додаток до Висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 31 травня 2019 року № 09)

Освітня галузь	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		5
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Зарубіжна література	1,5
	Англійська мова	3,5
Математична	Математика	5
Природнича	Інтегрований курс “Пізнаємо природу”	2
Соціальна і здоров’язбережувальна	Інтегрований курс “Здоров’я, безпека та добробут”	1
	Етика	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1
Інформатична	Інформатика	1,5
Технологічна	Технології	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом(без фізичної культури + фізична культура)		26+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1
<i>Курс за вибором “Основи християнської етики”</i>		<i>1</i>
Корекційно-розвиткові заняття		4
Корекційно-розвиткові заняття з корекції розвитку		2
Корекційно-розвиткові заняття з лікувальної фізкультури		1
Корекційно-розвиткові заняття з ритміки		1
Гранично допустиме навчальне навантаження		28
Всього (без фізичної культури + фізична культура + корекційно-розвиткові заняття)		27+3+4

Всього пронумеровано, прошнуровано та скріплено печаткою
49(сорок дев'ять) аркушів

Директор

Роман РОМАНИШИН